

Ventspils brīvostas pārvaldes starpperioda pārskats par 2020.gadu

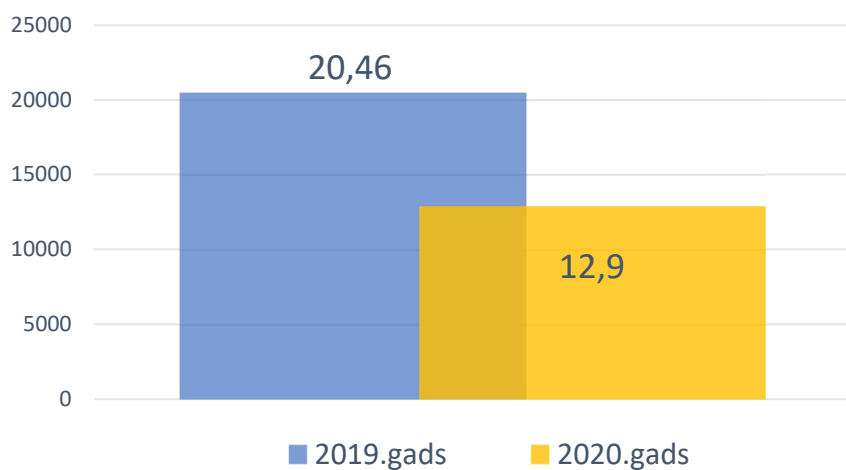
Saturs

1. Informācija par kravu apgrozījumu
2. Informācija par būtiskiem notikumiem un riskiem
 - 2.1. ASV Ārvalstu aktīvu kontroles biroja lēmuma ietekmes sekas Ventspils brīvostā, ostas pārņemšana pilnīgā valsts kontrolē, kā arī pārmaiņu process no Ventspils brīvostas pārvaldes uz AS "Ventas Osta"
 - 2.2. Latvijas tranzīta koridora kravu apjoma straujais kritums un Covid-19 potenciālā ietekme
 - 2.3. Ventspils brīvostas pārvaldes finanšu ilgtspējas nodrošināšana
 - 2.4. Saskaņošanas process ar Ventspils pilsētas domi
3. Informācija par nefinanšu mērķu sasniegšanu
 - 3.1. Kohēzijas fonda projekts "Pievadceļi Ventspils brīvostas teritorijā esošajiem termināļiem un industriālajām zonām"
 - 3.2. Kohēzijas fonda projekts "Ventspils brīvostas hidrobūvju remonts"
 - 3.3. Trīs ražošanas ēku būvniecība

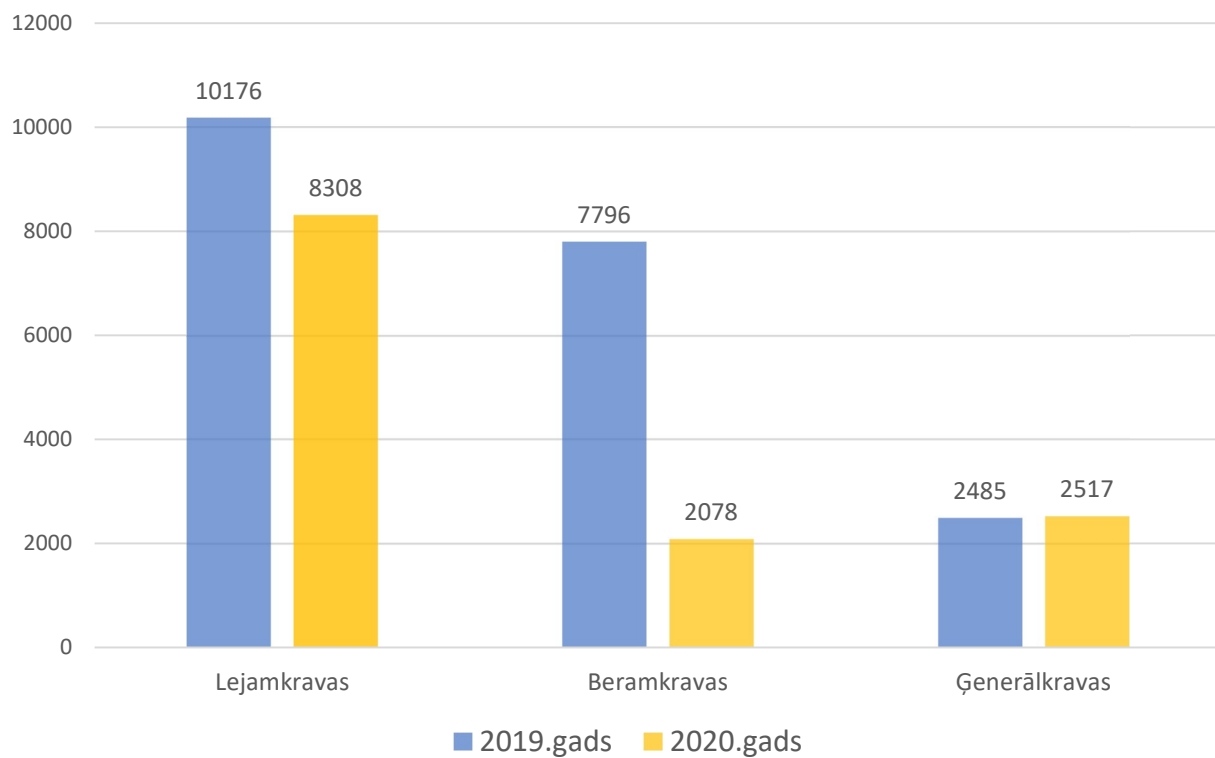
1. Informācija par kravu apgrozījumu

2020.gadā kopējais kravu apgrozījums Ventspils ostā bija 12,9 miljoni tonnas, kas ir par 37% mazāk nekā šajā laikā periodā 2019.gadā.

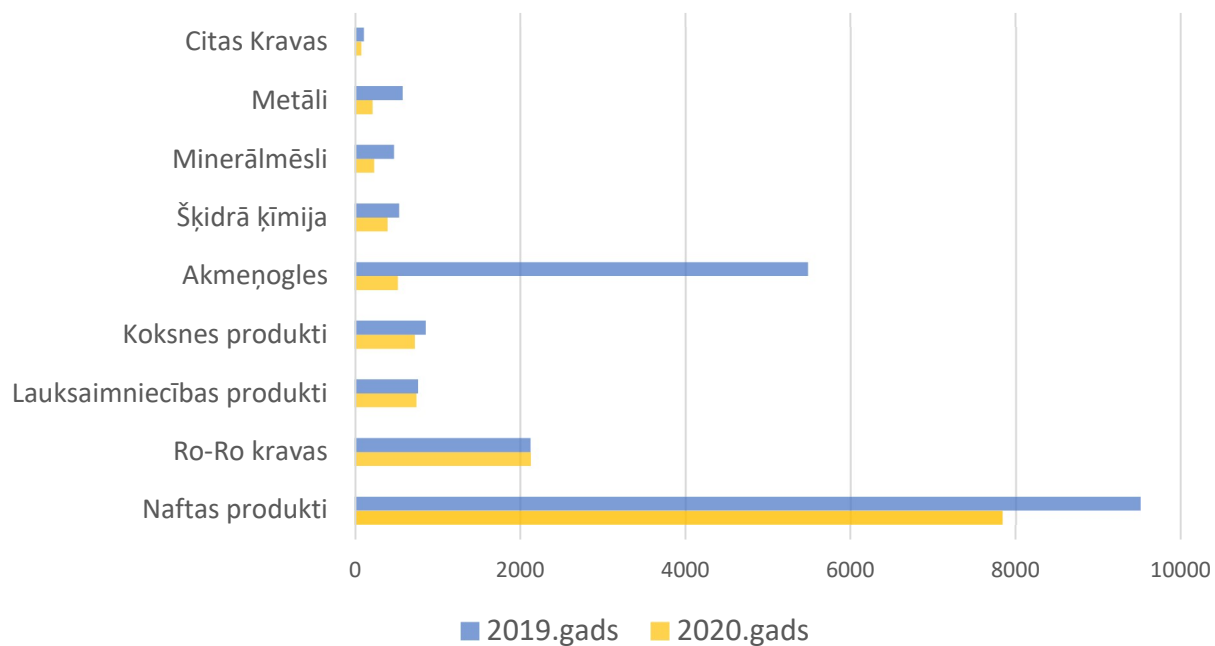
Kravu apgrozījums Ventspils ostā 2019. un 2020.gadā, milj.t.

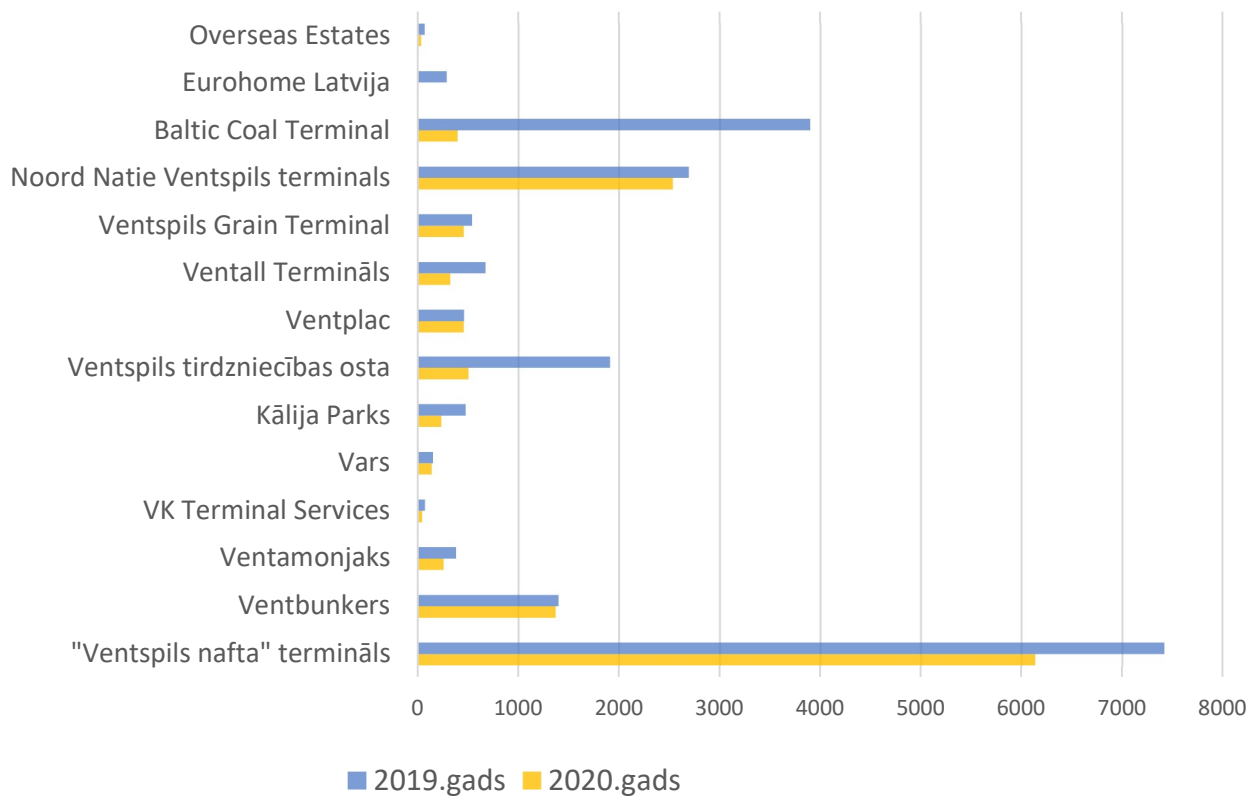
Kravu apgrozījums Ventspils ostā 2019. un 2020.gadā pa kravu veidiem, tūkst.t.

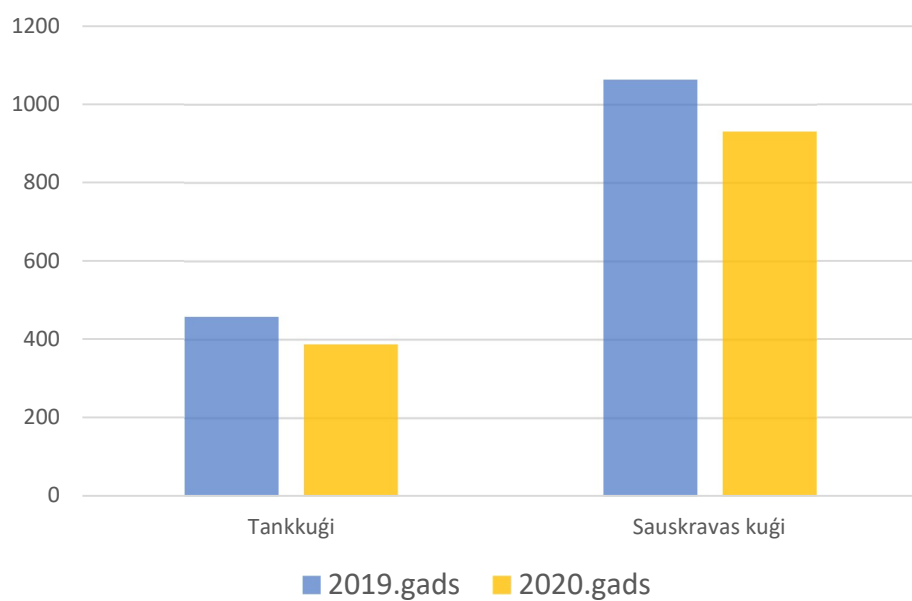
Kravu struktūra Ventspils ostā 2019. un 2020.gadā, tūkst.t.

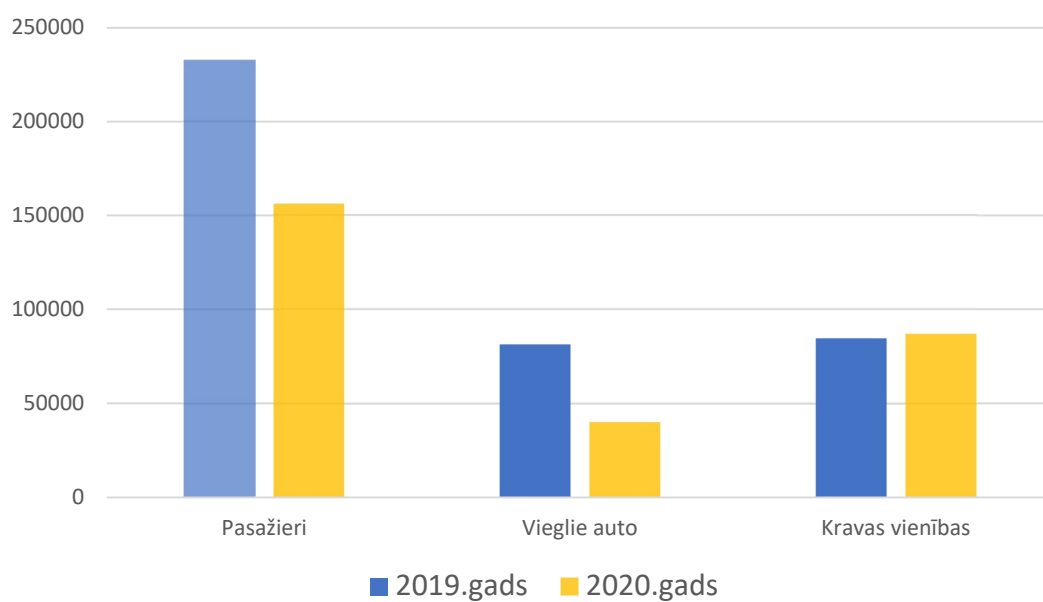
Kravu apgrozījums Ventspils ostas termināļos 2019. un 2020. gadā, tūkst.t.

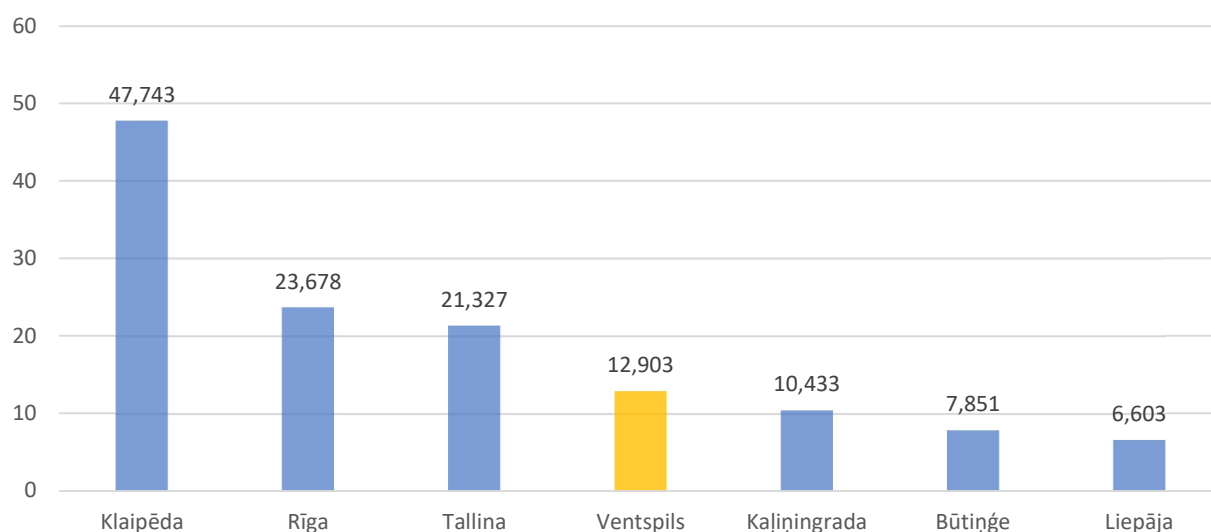
Kuģu skaits Ventspils brīvostā pēc kuģu veida 2019. un 2020.gadā.

Prāmju līnijas Ventspils – Nīneshamna – Ventspils pārvadātie pasažieri, vieglās automašīnas un kravas vienības 2019. un 2020.gadā.

Kravu apgrozījums Baltijas valstu un Kaļiņingradas ostā 2020.gadā milj.t.

2. Informācija par būtiskiem notikumiem un riskiem

2020.gadā Ventspils brīvostas pārvaldes darbu un rādītājus ir ietekmējusi vairāku ārējo faktoru vienlaicīga iestāšanās.

2.1. ASV Ārvalstu aktīvu kontroles biroja lēmuma ietekmes sekas Ventspils brīvostā, ostas pārņemšana pilnīgā valsts kontrolē, kā arī pārmaiņu process no Ventspils brīvostas pārvaldes uz AS "Ventas Osta"

09.12.2019 ASV Ārvalstu aktīvu kontroles biroja (Office of Foreign Assets Control, OFAC) pieņēma lēmumu iekļaut Ventspils brīvostas pārvaldi sankcionēto personu sarakstā. Tas, savukārt, saskaņā ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas (FKTK) 29.01.2019. normatīvajiem noteikumiem Nr.13 "Sankciju riska pārvaldīšanas normatīvie noteikumi" nozīmēja, ka finanšu iestādēm jāpārtrauc sniegt pakalpojumus Ventspils brīvostas pārvaldei.

Reaģējot uz brīvostas iekļaušanu sankcionēto personu sarakstā steidzamības kārtā Saeimā tika pieņemti un 2019.gada 14.decembrī stājās spēkā grozījumi likumā "Par ostām", kas noteica, ka Ventspils brīvostas valde sastāv no četriem valdes locekļiem - ekonomikas ministra, finanšu ministra, satiksmes ministra un vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra izvirzīti pārstāvjiem, no valdes sastāva izslēdzot pašvaldības pārstāvjus. Tādējādi Ventspils brīvostas pārvalde nonāca pilnīgā valsts kontrolē.

17.12.2019 Ministru kabinets nolēma par jaunas akciju sabiedrības "Ventas osta" izveidi, kas nākotnē īstenotu Ventspils ostas pārvaldīšanu, tādējādi aizstājot sankcionēto Ventspils brīvostas pārvaldi.

18.12.2019 ASV Ārvalstu aktīvu kontroles birojs (OFAC) paziņoja par sankciju atcelšanu pret Ventspils brīvostu un Ventspils brīvostas pārvaldi. Tika uzsākts darbs krīzes situācijas seku samazināšanas un situācijas normalizēšanas.

Neskatoties uz to, ka krīzes rašanās iemesls (ASV sankcijas) ir pārvarēts un brīvostas pārvaldes darbība ir atjaunota, virknei brīvostas galveno klientu (termināļu) ir vērojama negatīva sankciju ietekme. Ventspils brīvostas pārvalde iespēju robežās atbalsta uzņēmumus atbrīvoties no sankciju ietekmes. Šī mērķa sasniegšanai ir izveidots īpašs amats – Finanšu un kontroles dienests, kurš īsteno komunikāciju gan ar Finanšu un kapitāla tirgus komisiju, gan citām iestādēm.

2.2. Latvijas tranzīta koridora kravu apjoma straujais kritums un Covid-19 potenciālā ietekme

2020.gads sākās ne tikai ar ASV Ārvalstu aktīvu kontroles biroja sankciju sekām, bet arī ar to tiešā veidā nesaistītu kravu apjoma kritumu tirgus konjunktūras dēļ, kā arī Covid-19 vīrusa izraisītajām sekām. Ja 2019.gada vidū, kad tika izstrādātas 2020.gada kravu prognozes un plānots budžets, Ventspils brīvostas termināļu sniegtā informācija ļāva prognozēt ~20milj.t.apgrozījumu un attiecīgu ieņēmumu plūsmu, tad 2020.gada sākumā vairāki termināļi savas prognozes atsauca un esošajos tirgus apstākļos nebija vispār gatavi izteikt jebkādu prognozi. Akmeņogļu pārkraušana, kas 2019.gadā sasniedza ~5,5milj.t., tirgus konjunktūras dēļ faktiski ir apstājusies. Arī naftas produktu segmentā vērojama stagnācija dēļ zemajām cenām tirgū, kā rezultātā tirgū tiek meklētas uzglabāšanas jaudas un pārkraušana ostā samazinās. Zināmā mērā visu segmentu kravu samazinājumu sekmē Covid-19 izraisītā krīze, kas ir izraisījusi vispārējā patēriņa bremzēšanos, taču reālās ietekmes uz ostas ekonomiku apmēri vēl nav apjausti.

Būtisks ilgtermiņa faktors kravu apjoma kritumam ir arī Krievijas īstenotā stratēģija pašmāju ostu stiprināšanai, kas nacionālo plānošanas dokumentu līmenī paredz “racionāla apjoma pašmāju kravu, kuras pārkrauj kaimiņvalstu ostās, piesaisti pašmāju ostām”, ar sagaidāmajiem rezultātiem “samazināt kaimiņvalstu ostu daļu kopējā pašmāju kravu apjomā līdz 5% un mazāk”. Kopējais Krievijas kravu apjoms 2019.g.sasniedza ~840milj.t.

2.3. Ventspils brīvostas pārvaldes finanšu ilgtspējas nodrošināšana

Ventspils brīvostas pārvalde jaunajā situācijā saskārās ar izaicinājumiem attiecībā uz kreditējošajām bankām, kur atsevišķas bankas, neskatoties uz sankciju noņemšanu, atteica sadarbību pēc būtības, savukārt informācijas trūkums par pārejas procesu no Ventspils brīvostas pārvaldes uz AS “Ventas osta” attur kredītiestādes no pārrunām par iespējamo sadarbību.

Lai nodrošinātu Ventspils brīvostas finanšu ilgtspēju š.g. augustā tika veikti grozījumi likumā un valdība pieņēma lēmumu izsniegt valsts aizdevumu Ventspils brīvostas pārvaldei 15,3 milj.eur apmērā esošo kredītu pārfinansēšanai un uzsāktu projektu pabeigšanas finansēšanai.

2.4. Saskaņošanas process ar Ventspils pilsētas domi

Saskaņā ar 2004.gada 15.martā starp Ventspils brīvostas pārvaldi un Ventspils pilsētas domi noslēgto līgumu ar kuru brīvostas pārvaldei valdījumā tiek nodoti Ventspils pašvaldības īpašumi, ja normatīvo aktu grozījumu rezultātā tiek likvidēta vai reorganizēta Ventspils brīvostas valde, kā rezultātā Ventspils pašvaldības izvirzīto pārstāvju skaits ir mazāks par pusi, tad Ventspils brīvostas pārvaldei ir pienākums iesniegt domei Ventspils brīvostas pārvaldes budžeta projektu, tā grozījumu projektu izvērtēšanai un saskaņošanai. Ventspils brīvostas pārvaldes budžeta projektu var apstiprināt Ventspils brīvostas valde, ja pirms tam saņemts domes saskaņojums. Tāpat līgums paredz, ja tiek slēgts nomas līgums par pašvaldības īpašumā esoša objekta iznomāšanu uz laiku ilgāku par 1 gadu, tad šāda līguma noslēgšanai nepieciešams pašvaldības apstiprinājums. 2020.gadā Ventspils brīvostas pārvalde saskaras ar situāciju, kur iepriekšējais ostu pārvaldības modelis attiecībā uz sadarbību ar pašvaldību vairs nefunkcionē, bet jaunais ostu pārvaldības modelis vēl nav sācis darboties. Tas raisa virkni operatīvi risināmu jautājumu sarežģījumu, it īpaši ņemot vērā milzīgo pašvaldības īpašuma īpatsvaru brīvostas pārvaldes rocībā.

3. Pārskats par nefinanšu mērķu sasniegšanu

Ventspils brīvostas pārvalde turpina iesākto projektu īstenošanu. Kopumā Ventspils brīvostas pārvaldes valdes 22.11.2019 apstiprinātā, 21.02.2020 koriģētā investīciju programma 2020.gadam paredz projektu realizāciju ~12,82 milj.eur apmērā. Ventspils brīvostas pārvalde pārskatot investīciju programmu ir identificējusi potenciālas iespējas atteikties/iesaldēt atsevišķu projektu realizāciju, kuru īstenošanai nav bijis piesaistīts ES fondu līdzfinansējums. Faktiski līdz patreizējā plānošanas perioda beigām īstenot plānots tikai projektus, kuru realizācija notiek ar ES fondu līdzfinansējumu. Ventspils brīvostas pārvaldes ar ES fondu līdzfinansējumu īstenotie investīciju projekti:

- Kohēzijas fonda līdzfinansētais projekts "Pievadceļi Ventspils brīvostas teritorijā esošajiem termināļiem un industriālajām zonām"
- Kohēzijas fonda līdzfinansētais projekts "Ventspils brīvostas hidrobūvju remonts" īstenošana.
- Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 3.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Sasmērēt MVK izveidi un attīstību, īpaši apstrādes rūpniecībā un RIS3 prioritārajās nozarēs" 3.1.1.5. pasākuma "Atbalsts ieguldījumiem ražošanas telpu un infrastruktūras izveidei vai rekonstrukcijai" ietvaros 3 rūpniecisko ēku būvniecība.

Tāpat tiek turpināta hidrotehnisko būvju apsekošana un kārtējo remontu veikšana dažādām būvēm, kā arī ikdienas ostas darbības nodrošināšana (t.sk. ostas padziļināšana).

3.1 Kohēzijas fonda projekts "Pievadceļi Ventspils brīvostas teritorijā esošajiem termināļiem un industriālajām zonām"

Projekts paredz Ventspils brīvostas pārvaldes valdījumā esošo ostas publisko koplietošanas infrastruktūras – autotransporta pievadceļu brīvostas termināļiem un industriālajām zonām – būvniecību. Projektā paredzēta jaunu pievadceļu posmu izbūve un esošo pievadceļu posmu pilna seguma konstrukcijas pārbūve vai to nestspējas stiprināšana ar seguma virskārtas atjaunošanu, kā arī ar pievadceļiem saistītās infrastruktūras un labiekārtojuma – gājēju ietvju, lietusūdens novadīšanas sistēmu, ielu apgaismojuma un satiksmes drošības elementu izbūve vai pārbūve. Būtiskākie sagaidāmie projekta rezultāti - atjaunoti vai no jauna izbūvēti 19 Ventspils brīvostas pievadceļu (ielu) posmi 12,72 km garumā. Šobrīd ekspluatācijā nodoti ielu posmi aptuveni 10,2 km garumā. Vēl plānota piecu objektu būvniecība 2,5 km kopgarumā.

Projekts tiek realizēts saskaņā ar 2016. gada 24. maija Ministru kabineta noteikumiem Nr. 319 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 6.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Palielināt lielo ostu drošības līmeni un uzlabot transporta tīkla mobilitāti" īstenošanas noteikumi". Projekta Nr.6.1.1.0/17/I/001 maksimālā attiecināmo izdevumu summa 19'651'384,61 eur (ar PVN - projektā PVN definēts kā attiecināmās izmaksas), maksimālā atbalsta summa 16'703'676,92 eur.

2020.gada 1.pusgadā ekspluatācijā nodots izbūvētais Ostas ielas posms (no Ostas kapteiņa dienesta līdz Ziemas ostai) un Krišjāņa Valdemāra ielas 12 teritorija, bet 2.pusgadā ekspluatācijā nodots Durbes ielas pārbūves objekts. 2020.gada 3.ceturksnī noslēgti līgumi par divu ielu posmu atjaunošanu ~773 m garumā: Ventas tilts ~273 m un Rūpniecības iela ~500 m. 2021.-2022.gadā plānots atjaunot trīs ielu posmus ~1,94 km garumā: piebrauktuve ostas termināļa teritorijai Plosta ielā 20/14 ~485 m, Kaiju iela ~855 m un Ostas iela (posmā no Jāņa līdz Dārza ielai) ~600 m.

Atjaunoto ielu fotofiksācijas (Krišjāņa Valdemāra 12 teritorija)

3.2. Kohēzijas fonda projekts "Ventspils brīvostas hidrobūvju remonts"

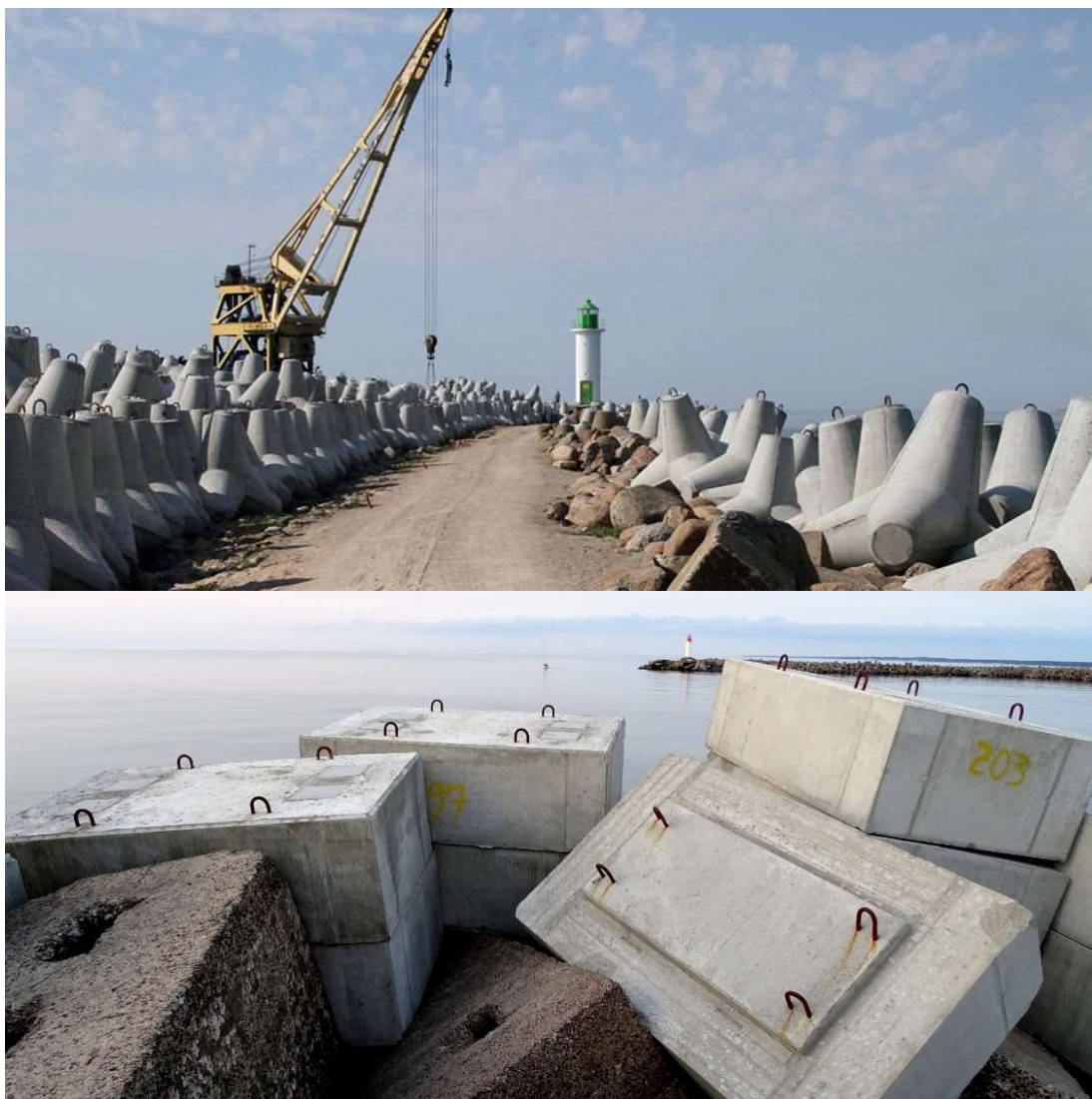
Projekta mērķis ir uzturēt nemainīgi augstu drošības līmeni Ventspils brīvostā, veicot ostas hidrotehnisko būvju pārbūves un atjaunošanas darbus, tādējādi saglabājot esošo kuģošanas drošību ostas akvatorijā un nepieļaujot tās pazemināšanos – nodrošināta netraucēta kuģu satiksme, kuģošanas drošība un ostas funkcionalitātes ilgtspēja pie Ventspils brīvostas noteikumos noteiktajiem laika apstākļu ierobežojumiem, proti, saglabāta ostas darbspēja pie vēja ātrumiem līdz 14 m/s.

Projekta galvenās darbības ir Ventspils brīvostas koplietošanas infrastruktūras atjaunošana – Ziemeļu un Dienvidu molu atjaunošana, krastu nostiprinājumu pārbūve, kā arī divu piestātņu viļņošanās slāpēšana.

Projekts tiek realizēts saskaņā ar 2016. gada 24. maija Ministru kabineta noteikumiem Nr. 319 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 6.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Palielināt lielo ostu drošības līmeni un uzlabot transporta tīkla mobilitāti" īstenošanas noteikumi". Projekta Nr. Nr.6.1.1.0/17/I/003. Projekta kopējās plānotās izmaksas (attiecināmās un neattiecināmās) ir 21'903'822,63 eur ieskaitot PVN. Attiecināmās izmaksas ir 18'142'562,50 eur (PVN ir atgūstams). Fonda līdzfinansējums 15'421'178 eur (85%).

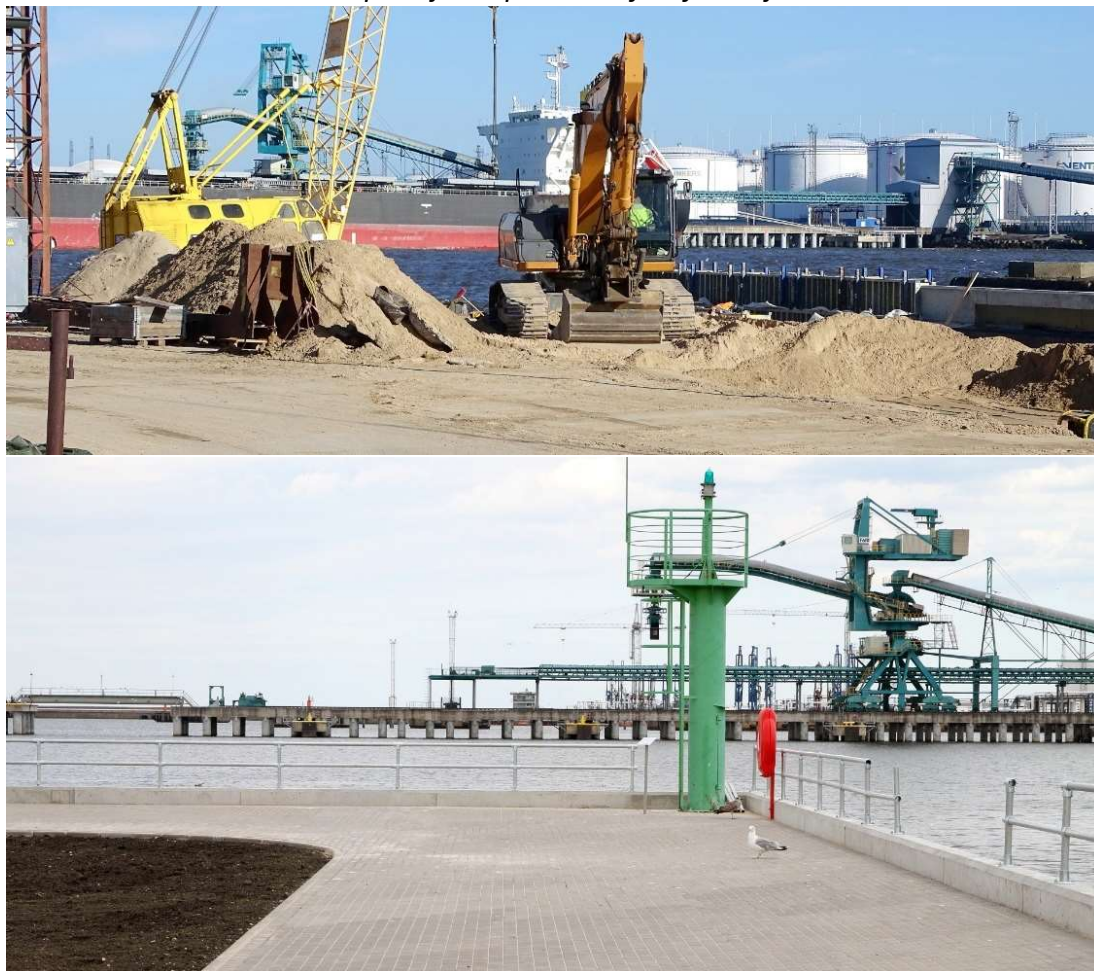
2019.gadā pabeigti Dienvidu mola atjaunošanas darbi – izturībai pret viļņiem Dienvidu mols papildināts ar 1349 piecas tonnas smagiem tetrapodiem, 19 tetrapodiem, kas sver 13 tonnas, un 204 betona masīviem, no kuriem katrs sver 45 tonnas. Veikts arī mola fasāžu remonts, visa mola garumā atjaunots segums un izbūvēts jauns apgaismojums.

Atjaunotā Dienvidu mola fotofiksācijas ar jaunajiem tetrapodiem un betona masīviem

2019.gadā pabeigta arī Ventspils brīvostas krasta nostiprinājuma pārbūve Dienvidu molā 5 un pie ieejas Jaunajā zvejas ostā - demontētas vecās konstrukcijas, izbūvēta jauna metāla rievsienu ~ 230 m garumā un sakārtota pieguļošā krasta teritorija.

Dienvidu mols 5 krasta nostiprinājumu pārbūves fotofiksācijas

2019.gadā uzsākti un 2020.gadā turpinās Ziemeļu mola atjaunošanas darbi. Projekta ietvaros paredzēta - tetrapodu, masīvu krāvēju un mola galvas daļas ugunszīmes pamatnes atjaunošana, izmantojot 2150 piecas tonnas smagus un 855 trīspadsmit tonnas smagus tetrapodus, kā arī 220 četrdesmit piecas tonnas smagus betona masīvus; jaunas tērauda rievstienas ierīkošana 231 metrus garā posmā; tehnoloģisko cauruļvadu kanāla demontāža, mola ķermeņa monolitizācija, mola virsbūves remonts un brauktuves ierīkošana. Būvdarbus plānots noslēgt 2021.gada janvārī.

Ir noslēgušies mola ķermeņa monolitizēšanas, viļņu aizsargsienas apbetonējuma un jaunās rievstienas posmā no PK8+38 līdz PK9+68 virsbūves izbūves darbi. Pēc rievstienas virsbūves izbūves pabeigšanas, nepieciešams veikt 5 tonnas smago tetrapodu krāvēju atjaunošanas darbus ~40 metru posmā. Noslēgumam tuvojas rievstienas katodaizsardzības sistēmas uzstādīšanas, tehnoloģiskā ceļa demontāžas un demontēto konstrukciju drupināšanas darbi. Uzsākti objekta labiekārtošanas darbi.

Ziemeļu mola atjaunošanas fotofiksācijas

3.3. Trīs ražošanas ēku būvniecība

3.3.1. Ražošanas ēkas būvniecība Ventspils Augsto Tehnoloģiju Parks Nr.6

Ražošanas ēkas būvniecība Ventspils Augsto Tehnoloģiju Parks Nr.6. Projekts paredz jaunas ražošanas ēkas būvniecību Ventspils Augsto tehnoloģiju parkā 6, ~6400 kv.m platībā. Projekta īstenošanai piesaistīts Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 3.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Sekmēt MVK izveidi un attīstību, īpaši apstrādes rūpniecībā un RIS3 prioritārajās nozarēs" 3.1.1.5. pasākuma "Atbalsts ieguldījumiem ražošanas telpu un infrastruktūras izveidei vai rekonstrukcijai" līdzfinansējums ~1,16 milj.eur apmērā. Kopējās projekta izmaksas ~6,88 milj.eur. Ēku paredzēts iznomāt mazai vai vidējai komercsabiedrībai, kurai telpās jāveic ražošana, radot vismaz 30 jaunas darba vietas.

Ir pabeigta būvprojekta izmaiņu izstrāde, kā arī veikta šo izmaiņu ekspertīze. Šobrīd notiek dokumentācijas sagatavošana sarunu procedūrai ar būvdarbu veicēju par būvdarbu daudzumu izmaiņām.

Būvniecībā esošās ražošanas ēkas VATP6 fotofiksācijas

3.3.2. Ražošanas ēkas būvniecība Ventpils Augsto Tehnoloģiju Parks Nr.7

Ražošanas ēkas būvniecība Ventpils Augsto Tehnoloģiju Parks Nr.7. Projekts paredz jaunas ražošanas ēkas būvniecību Ventpils Augsto tehnoloģiju parkā 7, ~4500 kv.m platībā. Projekta īstenošanai piesaistīts Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 3.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Skmēt MVK izveidi un attīstību, īpaši apstrādes rūpniecībā un RIS3 prioritārajās nozarēs" 3.1.1.5. pasākuma "Atbalsts ieguldījumiem ražošanas telpu un infrastruktūras izveidei vai rekonstrukcijai" līdzfinansējums ~1,16 milj.eur apmērā. Kopējā projekta īstenošanas summa ~5,2 milj.eur. Ēka ir iznomāta. Nomniekam jārada vismaz 30 jaunas darba vietas. 2020.gada 20.oktobrī ražošanas ēka nodota ekspluatācijā.

Ekspluatācijā nodotās ražošanas ēkas VATP7 fotofiksācijas

3.3.3. Ražošanas ēkas būvniecība Ganību ielā 103, Ventspilī

Ražošanas ēkas būvniecība Ganību ielā 103, Ventspilī. Projekts paredz jaunas ražošanas ēkas būvniecību Ganību ielā 103, ~4200 kv.m platībā. Projekta īstenošanai piesaistīts Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 3.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Sekmēt MVK izveidi un attīstību, īpaši apstrādes rūpniecībā un RIS3 prioritārajās nozarēs" 3.1.1.5. pasākuma "Atbalsts ieguldījumiem ražošanas telpu un infrastruktūras izveidei vai rekonstrukcijai" līdzfinansējums ~1,16 milj.eur apmērā. Kopējās projekta izmaksas ~5,18 milj.eur. Ēka ir iznomāta. Nomniekam jārada vismaz 30 jaunas darba vietas.

Ražošanas ēkas fasādes apdares darbi tuvojas noslēgumam. Tiek veikti teritorijas labiekārtošanas darbi, kā arī aktīvi norit iekšējo inženierkomunikāciju izbūve. Paralēli, ražošanas ēkai izbūvēts cita būvprojekta sastāvā ietilpstošais elektroenerģijas apgādes pastāvīgais pieslēgums. Ēkas ražošanas zonā uzsākti ražošanas tehnoloģiskās līnijas uzstādīšanas un ieregulēšanas darbi. Biroja zonā norit iekšējo starpsienu izbūves un apdares darbi.

Būvniecībā esošās ražošanas ēkas Ganību 103 fotofiksācijas

